

טהרת המצורע העצמת האיש שבא ליטהר לפרשת תזריע- מצורע הרב יצחק דור- ראש הישיבה

מקובלנו מפי חז"ל, "הבא ליטהר מסייעין בידו". הסיוע הוא בידי שמים, אבל גם למערכת האנושית יש מקום בסיוע לקבלתם של בעלי תשובה.

אחת הפרשיות הקשות היא תהליך טהרתו של המצורע. מלאה היא בסמלים וברמזים המכוונים את תשומת הלב לתהליך החטא של מספר לשון הרע ולתהליך תשובתו. לדוגמא: קולו של המצורע נשמע ברמה בפרסמו את "לשון הרע" שסיפר, ותהיה טהרתו ע"י ציפורים שקולם ונגינתם נשמעים למרחוק. האחת תשלח ע"פ השדה, והאחת תשחט לקרבן. דומה הדבר לכפרת שני השעירים ביוה"כ, החטא והתיקון יחדיו.

התגאה בעל לשון הרע על חבריו- ותהיה טהרתו בעץ ארז - הגאה והזקוף, אבל גם באזוב המשפיל עצמו. שוב, החטא והתיקון יחדיו (ערכין ט"ז):

אבל אולי הקטע הדורש בירור ביותר היא תהליך הטהרות עצמו. לאחר שמגלח המצורע את כל שערו עומד המצורע שנרפא פתח אוהל מועד. "והעמיד הכהן המטהר, את האיש המטהר ואותם (את קורבנות המצורע) לפני ה' פתח אוהל מועד". שוב מזכיר הדבר את "ולקח את שני השעירים (ביוה"כ) והעמיד אותם לפני ה' פתח אוהל מועד". למדנו שתהליך כפרת המצורע שקול לתהליך הכפרה ביוה"כ, ותהליך של תשובה הוא מתחילתו לסופו.

לימדונו חז"ל שבשער ניקנור מחוץ לעזרה עומד המצורע להיטהר. מחוסר כיפורים הוא ואיננו ראוי לבוא בעזרה. אבל מכוון הוא בעמידתו "לפני ה'" - כלומר כנגד בית קודש הקודשים. בתוך תהליך ההיטהרות ישנו קטע הטעון הסבר. "ולקח הכהן מדם האשם. ונתן הכהן על תנוך אוזן המיטהר הימנית, ועל בוהן ידו הימנית ועל בוהן רגלו הימנית". מה פשר הדבר? תהליך זה חוזר גם עם לוג השמן. "וטבל הכהן את אצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה'" (שוב, כיוון שבשער ניקנור אנו נמצאים הרי שלפני ה' זה לא על הפרוכת אלא כנגד בית קודש הקודשים)

דבר זה דומה בדיוק להזיית הדם לפני ולפנים על הפרוכת ביום הכיפורים. טהרת המצורע וכפרתו, דומה לכפרת עם ישראל.

אבל התהליך לא הסתיים "ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן על תנוך אוזן המטהר הימנית. ועל בוהן ידו הימנית ועל בוהן רגלו הימנית. על דם האשם". כלומר באותם מקומות בהם נתנו את הדם של הקרבן על גופו של המצורע, יתנו גם את השמן של המנחה, כך שמכוסים היד הרגל ותנוך האוזן גם בדם וגם בשמן. ומה עם מותר השמן? "והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וכיפר עליו הכהן לפני ה'".

תהליך מוקשה לכאורה, ואולי גם לא נעים במבט ראשון. נראה לענ"ד שכוונת התורה אולי להיפך. בטומאתו של המצורע נדחה הוא מכל המחנות. ישב הוא בדד, קרא טמא טמא, נהג מספר מנהגי אבילות ועבר תהליך נידוי חברתי מאוד כואב. כעת בא הוא לחזור לחברה כבעל תשובה וכאדם מטוהר. איך יהיה היחס אליו?

תתייחס אליו התורה לענ"ד כמזבח, לא פחות ולא יותר. תאמר לו כי גופו כשלעצמו, ללא שערותיו, לא רק שטהור הוא, אלא יש לו מעמד קדוש של מזבח. את הדם מזים על קרנות המזבח וכך יזו על קרנותיו הוא, בהונותיו ותנוך אוזנו. כך גם בשמן של המנחה, וכך גם בשמן הנותר השופכים על ראשו כפי שנותנים את המנחה ע"ג המזבח. לא השפלה יש כאן אלא אמירה הפוכה. קדוש הוא בעל התשובה, טהור הוא המצורע. גופו הוא כמזבח, אהוב ורצוי הוא לפני המקום. עבר הוא יוה"כ בזעיר אנפין בטהרתו, והתקבלה תשובתו.

כלומר, על בעלי לשון הרע ומחלוקת, אשר עברו תהליך של תשובה, עליהם אפשר לקרוא את הדברים: "אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים".

שבת שלום ומבורך!

2

